

Handikappolitisk plan för Sigtuna kommun

Antagen av kommunfullmäktige den 28 september 2006, § 167

Dnr KS/2006:422-730

Innehåll

Förord	3
1 Bakgrund och syfte	4
2 Standardregler och nationell handlingsplan	5
2.1 FN:s standardregler - Agenda 22	5
2.2 2.2 Nationell handlingsplan.....	5
3 Vissa förutsättningar	6
3.1 Avgränsning	6
3.2 Begrepp.....	6
3.3 Attityd och synsätt.....	6
3.4 Ansvar.....	7
3.5 Kommunala handikapprådet.....	7
4 Sigtuna kommuns övergripande handikappolitiska mål	8
5 Nämndsvisa planer	14
6 Kommungemensamt åtgärdsprogram	15
7 Uppföljning, utvärdering och revidering	16

Förord

FN:s standardregler om delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning – "Agenda 22" - är en vision om ett samhälle där personer med funktionsnedsättning är delaktiga och jämlika med andra människor.

På många sätt är vårt samhälle organiserat för människor *utan* funktionsnedsättning. Det innebär att ett betydande antal medborgare utesluts från rättigheter och möjligheter. Det har under de senaste 10-15 åren gjorts mycket, men inte tillräckligt mycket, för att förbättra situationen. Fortfarande möter människor med funktionsnedsättning många hinder för att kunna leva ett oberoende, delaktigt och jämlikt liv.

Flera reformer under 1990-talet har ökat kommunernas ansvar för människor med funktionsnedsättning. Kommunaliseringen av särskolan och de särskilda omsorgerna, ÄDEL-reformen, psykiatrireformen och ny lagstiftning på handikappområdet har alla inneburit ett utökat kommunalt ansvar för handikappfrågor.

Ännu viktigare är att Riksdagen våren 2000 antog en nationell handlingsplan för handikappolitiken – "Från Patient till Medborgare". Planen gäller alla medborgares rättigheter till full delaktighet i samhället, ett värdigt bemötande och möjligheten att själv få bestämma om sitt liv. Handlingsplanen måste genomföras och följas upp på alla nivåer i samhället. I kommunerna ska handikappolitiska planer fungera som styrmedel för att åstadkomma märkbara förbättringar för de funktionsnedsatta.

FN:s 22 standardregler ligger till grund för denna handikappolitiska plan. Instrumentet för det fortsatta arbetet med att förverkliga ett samhälle för alla är den kunskap och insikt som manifesteras genom de inventeringar som varje förvaltning ska genomföra.

Handikapplanen anger övergripande mål. Med de övergripande målen som utgångspunkt ska kommunstyrelsen och facknämnderna ta fram egna verksamhetsmål och beskriva åtgärdsbehovet inom sina verksamheter.

Den handikappolitiska planen ska vara ett levande dokument, som är väl förankrat på de olika förvaltningarna.

Föreliggande plan gäller fr o m 2007-01-01 och ersätter kommunens tidigare från 1996.

---

1 Bakgrund och syfte

Generellt räknar man med att ca 10 % av befolkningen har någon form av funktionsnedsättning som påverkar den dagliga livsföringen på något sätt. Mellan 1,5 och 2,0 procent har sådan grad av funktionsnedsättning att de behöver samhällets direkta stöd av något slag. Sistnämnda grupp skulle i Sigtuna kommun motsvara upp till 740 personer.

Man torde få räkna med att antalet funktionsnedsatta kommer att öka. Bidragande orsaker är bland annat ett ökande antal äldre, en kontinuerligt förbättrad sjukvård samt att olika slags allergier blir allt vanligare.

Kommunen har ett stort ansvar som föredöme i arbetet med att underlätta för personer med funktionsnedsättning att leva ett normalt liv i gemenskap med andra. Politiker och anställda i kommunen måste ta ansvar för att handikappolitiken blir känd och respekterad. Det måste finnas en gemensam syn på handikapp och handikappolitik i kommunen. En plattform för detta är FN:s standardregler Agenda 22. Med standardreglerna som utgångspunkt kan en kommunal handlingsplan ge mer kunskap, gemensamma handlingslinjer och målsättningar.

Handlingsplanens syfte är att:

- Ange kommunens viljeinriktning och skapa en gemensam syn på handikappfrågor.
- Öka medvetenheten om och förståelsen för de villkor som gäller för människor med funktionsnedsättning.
- Ge kraft åt och förstärka den kontinuerliga process som ska leda till bättre levnads- och arbetsvillkor för människor med funktionsnedsättning.
- Peka ut och påskynda åtgärder för att undanröja hinder så att det blir möjligt för människor med funktionsnedsättningar att vara mer delaktiga i samhällslivet.
- Vara ett inslag i nämnders och förvaltningars verksamhetsplanering, budgetarbete och verksamhetsredovisning.

---

2 Standardregler och nationell handlingsplan

2.1 FN:s standardregler - Agenda 22

FN:s standardregler från 1993 anger hur världens länder ska ge människor med funktionsnedsättning samma rättigheter som alla andra medborgare. Reglerna skall tillförsäkra dem delaktighet och jämlikhet. Sverige har förbundit sig att följa FN:s standardregler. Dessa är inte juridiskt bindande utan ett politiskt och moraliskt åtagande. De består av principiella ståndpunkter om staternas ansvar och ger handikappolitiska riktlinjer och förslag till konkreta åtgärder.

Standardreglerna är indelade i tre grupper. Den första gruppen (regel 1-4) tar upp vilka förutsättningar som krävs för delaktighet på lika villkor. Den andra gruppen (regel 5-12) beskriver samhällets ansvar inom åtta viktiga huvudområden. Den sista gruppen (regel 13-22) består av tio övergripande regler om genomförandet.

2.2 Nationell handlingsplan

Riksdagen godkände i maj 2000 en nationell handlingsplan för handikappolitiken – "Från patient till medborgare". Både rubrik och innehåll visar på att människor med funktionsnedsättning inte är hjälplösa vårdtagare utan aktiva medborgare med möjligheter, rättigheter och skyldigheter som alla andra. Handikappolitiken får följande nationella mål:

- En samhällsgemenskap med mångfald som grund.
- Att samhället utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet.
- Jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning.

Den nationella handlingsplanen anger dessutom att ”enkelt åtgärdade hinder mot tillgängligheten och användbarheten för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga ska vara åtgärdade före utgången av år 2010 i befintliga lokaler dit allmänheten har tillträde och på befintliga allmänna platser”.

---

3 Vissa förutsättningar

3.1 Avgränsning

Handikapplanen kompletterar gällande lagstiftning på handikappområdet och ska ses som en tolkning och precisering av Sigtuna kommuns ambitioner inom området.

Den handikappolitiska planen är, liksom kommunens Verksamhetsplaneprocess (VHP-processen), Översiktsplan, Mångfalds- och jämställdhetsplan, Miljövårdsplan m.fl. dokument, ett styrdokument som de kommunala verksamheterna ska beakta. All kommunal verksamhet ska arbeta i enlighet med handikapplanen. Det kommunala bostadsbolaget, AB Sigtunahem, förutsätts ta med handikappaspekter i sina policydokument.

Det finns många olika typer av funktionsnedsättning. I handlingsplanen redovisas inte de särskilda behov som varje enskild funktionsnedsättning innebär. Informationsmaterial kan erhållas från handikapporganisationerna. Uppgifter om olika handikapporganisationer finns förutom i telefonkatalogen på apotekets webbsida www.hälsotorget.se eller via www.eniro.se.

3.2 Begrepp

Funktionsnedsättning: Begreppet innefattar ett stort antal olika funktionsbegränsningar i olika befolkningsgrupper. Funktionsnedsättningar kan bero på fysiska skador, intellektuella skador, syn- eller hörselskador, medicinska tillstånd, psykiska sjukdomar, andra sjukdomar. Skadorna/-sjukdomarna kan vara bestående eller av övergående natur.

Handikapp: Begreppet avser förlust eller begränsning av möjligheterna att delta i samhällslivet på samma sätt som andra. Handikapp är inte någon egenskap hos den enskilde utan ett förhållande mellan individen och omgivningen. I vilken utsträckning en funktionsnedsättning blir ett handikapp bestäms av dels individens funktionsnedsättning, dels den miljö som individen ställs inför. Syftet är att fästa uppmärksamhet på brister i miljön och inom olika samhällsområden. Detta synsätt, som flyttar handikappet från den enskilda människan till dess omgivning, är väsentligt och lägger ett ansvar på alla huvudmän, samhälleliga som enskilda, att den verksamhet som bedrivs ska vara tillgänglig för alla.

Rehabilitering och habilitering: *Rehabilitering* verkar för att återuppbygga kunskaper och färdigheter som man har haft tidigare och omfattar åtgärder för att återställa en funktion, kompensera förlusten eller avsaknaden av en funktion, eller kompensera en funktionsbegränsning. *Habilitering* verkar för att bibehålla de kunskaper och färdigheter som man har.

3.3 Attityd och synsätt

Kommunens insatser för att förebygga samt ge omvårdnad, habilitering och rehabilitering är naturligtvis av största vikt för människor med funktionsnedsättning. Lika viktigt är att berörd personal har hög professionell kompetens. Det handlar mycket om attityder, förhållningssätt och bemötande. Kunskap om och förståelse för vad olika funktionshinder innebär är grundläggande för hur funktionshindrade personer behandlas och bemöts. Om det saknas kunskap och förståelse, så finns det risk att handikappaspekterna förbises i såväl planering som genomförande av service som ges.

Alla stödinsatser till enskilda personer med funktionsnedsättning syftar till att främja

---

utvecklingen till ett så självständigt och oberoende liv som möjligt. Insatserna ska bygga på respekt för individens förutsättningar och behov. Människors självbestämmande och integritet ska respekteras. Helhetssyn och samordning är också viktiga utgångspunkter.

Kommunen och handikapporganisationerna ska bidra till att synen på och attityderna till personer med funktionshinder är positiva, bl.a. genom:

- Att personen och inte funktionsnedsättningen uppmärksammas i första hand.
- Att visa på möjligheterna istället för hindren.
- Att se till vad personer kan istället för vad de inte kan.

Förvaltningarnas kunskap om funktionsnedsattas behov ska utvecklas och förbättras också genom utbildning och erfarenhetsutbyte. Handikappföreningarna bör ges möjligheter att få kunskap om respektive nämnds verksamhet.

3.4 Ansvar

Socialtjänstlagen, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och vissa delar av Hälso- och sjukvårdslagen slår fast att kommunen har huvudansvaret och det yttersta ansvaret för funktionshindrades goda levnadsförhållanden.

Handikappfrågor är en angelägenhet som berör *hela* den kommunala organisationen. Samtliga nämnder och styrelser har ansvar för att förverkliga den handikappolitiska planen och skall vara föredöme och pådrivare i arbetet med att förbättra tillgänglighet och delaktighet för alla kommuninvånare.

Det är viktigt att med handikapplanen som grund kunna föra ut ansvaret för handikappfrågorna till alla verksamheter i kommunen. Förvaltningscheferna ansvarar för att handikapplanens synsätt beaktas och efterföljs.

3.5 Kommunala handikapprådet

Det kommunala handikapprådet tillhör organisatoriskt kommunstyrelsen. Handikapprådet är ett organ för samverkan och ömsesidig information mellan handikapporganisationerna och kommunen. Rådet ska hålla sig underrättat om samhällsplanering och befintliga resurser avseende service m.m. för funktionshindrade, och ska verka för att handikappaspekterna beaktas i alla nämnder och förvaltningar. Rådet utser representanter i en granskningsgrupp som bevakar planeringsfrågor och byggnation i kommunal regi. Rådet skall också bidra till information och opinionsbildning i handikappfrågor.

---

4 Sigtuna kommuns övergripande handikappolitiska mål

Kommunfullmäktige beslutar varje år via VHP vilka områden som prioriteras under de närmaste åren. Här kan kommunen särskilt uppmärksamma och satsa på olika delar av sin handikapplan.

I detta avsnitt anger Sigtuna kommun sina övergripande handikappolitiska mål. Målen är strukturerade efter FN:s standardregler. Några av de övergripande målen har preciserats i inriktningsmål för att tydliggöra det övergripande målets innebörd. Detta har också skett med utgångspunkt i statsmakternas nationella handlingsplan för handikappolitiken ("Från patient till medborgare", 2000). De övergripande målen ska vara styrande och vägledande för kommunens olika verksamheter. Varje styrelse/nämnd ska precisera de övergripande målen i egna verksamhetsmål.

Regel 1 Ökad medvetenhet

Sigtuna kommun skall öka medvetenheten i samhället om människor med funktionsnedsättning - om deras rättigheter, behov, möjligheter och om vad de kan bidra med

- Kommunen skall genom informationsinsatser sprida kunskap om funktionsnedsattas behov av samhällsinsatser och varför insatserna behövs, i syfte att öka medvetenheten och förståelsen hos kommuninvånare, näringsliv, myndigheter m.fl.
- Kommunen skall arbeta för att öka medvetenheten bland människor med funktionsnedsättning om deras rättigheter och möjligheter.
- Handikappaspekter skall införlivas inom alla områden när den kommunala politiken utformas.

Regel 2 Medicinsk vård och behandling

Sigtuna kommun skall inom sitt ansvarsområde ansvara för att effektiv vård och behandling finns tillgänglig för människor med funktionsnedsättning.

Regel 3 Rehabilitering och habilitering

Sigtuna kommun skall inom sitt ansvarsområde ansvara för att rehabilitering och habilitering erbjuds människor med funktionsnedsättning.

- Kommunen skall samverka med andra organ som har ansvar för rehabilitering/habilitering
- Kommunens nämnder och styrelser har ansvar att aktivt rehabilitera personal som råkat ut för sjukdom eller skada så att de kan återgå till verksamhet

Regel 4 Stöd och service

Sigtuna kommun skall se till att människor med funktionsnedsättning får tillgång till stöd och service, så att de kan leva ett så normalt liv som möjligt.

- Nämnder och styrelser ska inom sitt ansvarsområde erbjuda personer med funktionsnedsättning stöd och service så att de kan uppnå och behålla självständighet och funktionsförmåga. För frågor där flera huvudmän är inblandade ska samverkan ske på ett sätt som för den enskilde är enkelt och smidigt.

Regel 5 Tillgänglighet

Sigtuna kommun skall verka för att den fysiska miljön görs tillgänglig för alla, oavsett vilka eller hur stora funktionsnedsättningar människor har. Kommunen skall också se till att personer med funktionsnedsättning får tillgång till information och möjlighet till kommunikation.

- Lokaler, byggnader och anläggningar där kommunen bedriver verksamhet skall genom successiva åtgärder göras tillgängliga och användbara för människor med funktionsnedsättning. Tillgängligheten gäller både utformning av den fysiska miljön och installationer för kommunikation och information. 1)
- Kommunens förvaltningar skall inventera tillgängligheten i kommunens verksamhetslokaler och den offentliga utomhusmiljön (allmänna platser, gator och torg, parker). Förvaltningarna skall prioritera de åtgärder som behöver göras för att undanröja konstaterade hinder och brister. 1)
- Tillgänglighetsaspekter för berörda handikappgrupper skall beaktas från början när fysiska miljöer utformas och byggs/anläggs av kommunen.
- Kommunen skall verka för att av annan ägd offentlig miljö har god tillgänglighet. 1)
- Kommunen skall verka för att behov av bostadsanpassning tillgodoses enligt gällande bestämmelser.
- Vad gäller kollektivtrafiken skall kommunen verka för att den görs mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. 1)
- Vid upphandling och nyanskaffning av varor och tjänster ska de funktionsnedsattas villkor beaktas. Kommunens inköpsavdelning skall samarbeta/samråda med det kommunala handikapprådet.
- Kommunen skall som arbetsgivare anpassa arbetsmiljön och tillhandahålla utrustning som förebygger/undanröjer funktionshinder och gör det möjligt för personer med funktionsnedsättning att utföra sina arbetsuppgifter. 1)
- Den kommunala informationen skall vara tydlig och begriplig. Riktad information från kommunen skall anpassas till aktuell målgrupps förutsättningar och möjligheter att tillgodogöra sig den lämnade informationen. Allmän information från kommunen skall på begäran utformas och lämnas på ett sätt som gör den tillgänglig för den funktionsnedsatte.
- Kommunen skall eftersträva att personer som vårdar någon med funktionsnedsättning får ekonomiskt stöd och social trygghet samt möjligheter till avlösning.
- Personer med funktionsnedsättning skall, efter ansökan, ha tillgång till trygghetslarm hela dygnet.

1) I närtid prioriteras (enligt den nationella handlingsplanen) ”enkelt åtgärdade hinder mot tillgängligheten och användbarheten för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga ska vara åtgärdade före utgången av år 2010 i befintliga lokaler dit allmänheten har tillträde och på befintliga allmänna platser”

Regel 6 Utbildning

I Sigtuna kommun skall barn och vuxna med funktionsnedsättning ha samma möjligheter som andra till utbildning på grundskole-, gymnasie- och högskolenivå. Utbildningen bör vara integrerad med ordinarie utbildning, om inte särskilda skäl talar för annat. Alla elever skall kunna delta i den sociala samvaron i skolan. Föräldrar med funktionsnedsättning skall kunna besöka sitt/sina barns skola.

- Kommunen skall vara ett föredöme när det gäller möjligheterna för människor med funktionsnedsättning att få utbildning.
- Alla barn, ungdomar och vuxna har, oavsett funktionsförmåga, rätt till en likvärdig utbildning samt en trygg och stimulerande förskoleverksamhet. Detta skall ske inom ramen för den ordinarie utbildningen om inte särskilda skäl talar för annat. Undervisning enligt särskolans plan ska erbjudas dem som har behov av sådan undervisning.
- För att barn och vuxna som har behov av särskilt stöd ska kunna delta i skolverksamheten och uppnå målen ska kommunen erbjuda anpassade läromedel och hjälpmedel, åtgärdsprogram och ett bemötande grundat på kunskap om funktionsnedsättning.

Regel 7 Arbete

Sigtuna kommun skall medverka till att förutsättningar skapas för människor med funktionsnedsättning att ha ett produktivt och inkomstbringande arbete.

- Kommunen skall vara ett föredöme när det gäller möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få och/eller kunna behålla arbete.
- Nämnder och styrelser ska beakta mångfald i sin personalpolitik och aktivt verka för att såväl förvaltningarna som det privata näringslivet möjliggör och underlättar anställning av människor med funktionsnedsättning.
- Kommunen skall genom samarbete och samverkan med andra myndigheter och samhällsorgan stödja funktionsnedsattas rätt och möjligheter till arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Regel 8 Ekonomisk och social trygghet

Sigtuna kommun ansvarar för att människor med funktionsnedsättning har ekonomisk och social trygghet.

Regel 9 Familjeliv och personlig integritet

Sigtuna kommun skall främja de funktionsnedsattas möjligheter att leva familjeliv. Rätten till personlig integritet skall respekteras.

- Kommunen skall respektera rätten för människor med funktionsnedsättning att bilda familj, och kommunen skall erbjuda stödinsatser i de fall detta behövs.
- Kommunen skall genom stöd- och serviceinsatser ge möjlighet till barn med funktionsnedsättning att få växa upp hos sina föräldrar.

Regel 10 och 11 Kultur, rekreation och idrott

Sigtuna kommun skall ge möjligheter till ett varierat kultur- och fritidsutbud som är tillgängligt även för funktionsnedsatta. Målsättningen baseras på idén att fysisk fostran, intellektuell utveckling och kulturell stimulans är mycket angeläget för att uppnå en god livskvalitet.

- Nämnder och styrelser skall tillse att kommunens verksamheter och anläggningar senast år 2010 är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning så att de har möjlighet att såväl besöka som aktivt utöva sin kulturella, fritids- och idrottsintressen.
- Nämnder och styrelser skall verka för att samma tillgänglighet tillhandahålls även av andra än kommunala verksamhetsutövare.
- Nämnder och styrelser bör i största möjliga utsträckning förlägga sina evenemang, konferenser, m.m. till lokaler som uppfyller kraven på tillgänglighet.

Regel 12 Religion

Sigtuna kommun skall hålla kontakt med religiösa samfund, i syfte att skapa jämlika möjligheter för människor med funktionsnedsättning att utöva sin religion.

- Kommunen skall i samverkan med lokalt verksamma religiösa samfund verka för att religiösa arrangemang, kyrkorum och begravningsplatser är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Regel 13 Kunskap och forskning

Sigtuna kommun ansvarar för att kunskap om funktionsnedsattas levnadsvillkor samlas in och sprids.

- Kommunen skall samla och ajourhålla information om olika handikappgrupper och deras behov, olika adresser till handikapporganisationernas lokala, läns- och riksorganisationer, samt tjänster och program som berör människor med funktionsnedsättning.
- Kommunen skall hålla kontakt med universitet, högskolor och centrum för handikappfrågor för att ta del av ny kunskap om levnadsvillkoren för människor med funktionsnedsättning.

Regel 14 Policy och planering

Sigtuna kommun skall se till att handikappaspekterna beaktas i all kommunal planering och vid utarbetande av riktlinjer och andra styrdokument.

- Kommunen skall långsiktigt arbeta för ett samhälle som är tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Handikappaspekter skall alltid beaktas i planering, riktlinjer och utförande av kommunal verksamhet.
- Planens åtgärdsprogram skall revideras varje år, i anslutning till den reguljära boksluts- och budgetprocessen. Kommunens bolag uppmanas att ta med handikappfrågor i sina styrande dokument.
- Kommunens riktlinjer, planering och insatser på handikappområdet skall samordnas med andra huvudmäns insatser på detta område (t.ex. Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, vårdcentraler).
- Varje nämnd skall ta med handikappaspekter i verksamhetsplaner och budgetarbete.

Regel 15 Lagstiftning

Staten skapar den rättsliga grunden för delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning. Sigtuna kommuns ansvar är att leva upp till de av staten ställda kraven och att tillse att lagstiftningen i alla delar följs.

- Kommunen skall följa förvaltningsdomstolarnas praxis och anpassa sin tillämpning efter denna.
- Nämnder och styrelser skall aktivt informera personer med funktionsnedsättning om de lagar, bestämmelser och av fullmäktige beslutade styrdokument som reglerar rättigheter och skyldigheter

Regel 16 Ekonomisk politik

Sigtuna kommun skall beakta handikappfrågorna i budgetarbetet på alla nivåer.

Regel 17 Samordning

Sigtuna kommun ansvarar för att handikappfrågorna inom kommunen samordnas.

- Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för att samordna kommunens handikappolitiska arbete
- Kommunens nämnder och styrelser ska se till att samordningen utvecklas och förbättras inom och mellan förvaltningarna, mellan kommunen och landstinget, mellan kommunen och näringslivet/organisationer i de frågor som gäller personer med funktionsnedsättning.

Regel 18 Handikapporganisationer

Sigtuna kommun skall erkänna och respektera handikapporganisationernas rätt att representera människor med funktionsnedsättning och deras rådgivande roll i handikappfrågor.

- Det kommunala handikapprådet skall utgöra ett rådgivande organ i handikappfrågor och vara en länk mellan handikapporganisationerna och kommunen.
- Kommunstyrelsen ansvarar för det kommunala handikapprådets möten och dess rådgivande funktion.
- Samverkan med handikapporganisationerna skall utvecklas på alla nivåer i kommunen.
- Kommunen skall ta vara på och använda handikapporganisationernas expertkunnande i handikappfrågor för att uppnå ett aktivt brukarinflytande.

Regel 19 Personalutbildning

Sigtuna kommun ansvarar för att det på alla nivåer finns lämplig utbildning för personal som deltar i planering och genomförande av program och service för människor med funktionsnedsättning.

- All personal som arbetar med frågor som berör människor med funktionsnedsättning skall fortlöpande få utbildning i handikappkunskap.
- Personal som direkt arbetar med personer med funktionsnedsättning skall ha lämplig utbildning och kompetens.
- Kommunens personalutbildningar skall vara tillgängliga för anställda med funktionsnedsättning.

Regel 20 Granskning och utvärdering

Sigtuna kommun skall regelbundet följa upp och utvärdera kommunens handikappolitiska plan och dess åtgärdsprogram samt nämndernas verksamhetsplaner.

- Kommunen skall minst en gång per mandatperiod utvärdera och vid behov revidera kommunens handikappolitiska plan.
- Kommunstyrelsen skall årligen samordna förvaltningarnas granskning och utvärdering av verksamhets- och åtgärdsplaner inom det handikappolitiska området. Denna granskning och utvärdering skall ligga till grund för revidering av handikapplanens åtgärdsprogram inför den närmast följande budgetperioden.

---

5 Nämndvisa planer

Med utgångspunkt från den handikappolitiska planens övergripande mål ska styrelser/nämnder:

- ✓ ta fram mätbara mål för sina verksamhetsområden,
- ✓ inventera och kartlägga befintliga förhållanden för att få kunskap om de hinder och brister som behöver undanröjas, kostnadsbedöma och prioritera de åtgärder som behöver göras, samt sammanställa behovet av åtgärder i en åtgärdsplan,
- ✓ arbeta in åtgärdsbehovet i verksamhetsplaner och budget,
- ✓ varje år följa upp och utvärdera verksamhetsmål och planerade åtgärder, samt se över och justera åtgärdsplanerna till aktuella förhållanden.
- ✓ Alla förtroendevalda skall minst en gång per mandatperiod erbjudas utbildning om den nationella handlingsplanen för handikappolitiken, kommunens handikappolitiska plan och handikappfrågornas hantering i den kommunala organisationen.

Prioritet skall (enligt den nationella handlingsplanen) läggas på ”enkelt åtgärdade hinder mot tillgängligheten och användbarheten för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga ska vara åtgärdade före utgången av år 2010 i befintliga lokaler dit allmänheten har tillträde och på befintliga allmänna platser”.

---

6 Kommungemensamt åtgärdsprogram

I en bilaga till den handikappolitiska planen redovisas det första åtgärdsprogrammet som gäller för år 2007. Det första åtgärdsprogrammet pekar ut de områden som har bedömts mest angelägna i närtid.

Det första åtgärdsprogrammet är ettårigt. Skälen är att 1) facknämnderna först måste genomföra inventeringar/kartläggningar av sina verksamheter, prioritera de mest angelägna åtgärderna och fastställa verksamhetsmål, samt 2) att facknämndernas prioritering av åtgärder kommer att behandlas i anslutning till boksluts- och budgetarbetet våren 2007 (inför planeringsperioden 2008-2010).

Åtgärdsprogrammet är från och med budgetåret 2008 treårigt (budgetåret plus de närmast följande två åren).

Arbetet med det för kommunen gemensamma åtgärdsprogrammet får därmed följande uppläggning:

- Varje styrelse/nämnd åläggs att utifrån sina förutsättningar genomföra en inventering av det som behöver göras för att undanröja hinder och brister i verksamheten. De lokala handikapporganisationerna ska ges tillfälle att delta i inventeringarna.
- Med utgångspunkt från inventeringarna sammanfattas och kostnadsberäknas de åtgärder som behöver göras. Efter behandling och prioritering i den egna styrelsen/nämnden av åtgärdsförslagen skall åtgärderna inarbetas i ordinarie förslag till verksamhetsplan, budget och investeringsplan.
- Verksamheternas/nämndernas åtgärdsförslag sammanställs i det kommungemensamma åtgärdsprogrammet och behandlas i den reguljära budgetprocessen. Kommunstyrelsen ansvarar för denna sammanställning.
- Det kommungemensamma åtgärdsprogrammet revideras varje år, i anslutning till den reguljära VHP-processen. Revideringen görs utifrån de verksamhetsmål, inventeringar, åtgärdsplaner och uppföljningar som varje styrelse/facknämnd svarar för. Ansvar för det kommungemensamma åtgärdsprogrammets årliga revidering ligger på kommunstyrelsen.

Handikapporganisationerna ges möjlighet att redovisa sina behov av samhällsservice inom de områden som kommunen ansvarar för, i s.k. behovsredovisningar. Dessa redovisningar ska beaktas i det årliga åtgärdsprogrammet.

---

7 Uppföljning, utvärdering och revidering

Den handikappolitiska planen gäller tills vidare. Ansvar för att genomföra planen ligger på kommunstyrelse och facknämnder, med kommunstyrelsen som samordningsansvarig. Förvaltningscheferna ansvarar för att handikappoliten synsätt beaktas och efterföljs i verksamheten.

Den handikappolitiska planen ska revideras minst en gång per mandatperiod. Det fortlöpande arbetet med handikappolitiska frågor ska redovisas i varje styrelses/nämnds årsredovisning. Med nämndernas årsredovisningar som utgångspunkt ska kommunstyrelsen varje år sammanställa en uppföljning av den handikappolitiska planen och dess åtgärdsprogram. Denna sammanställning redovisas som en del i den ordinarie, samlade årsredovisningen för hela kommunens verksamhet. Sammanställningen ska sedan användas i den årliga revideringen av det kommungemensamma åtgärdsprogrammet, i anslutning till ordinarie VHP-arbete.

Det kommunala handikapprådet ska en gång per år, inför behandlingen av årsredovisningen i fullmäktige, göra en granskning av genomförda åtgärder. Av kommunstyrelsens och nämndernas årsredovisningar ska därför framgå och redovisas bl.a.:

- i vilken grad styrelsen/nämnden har arbetat utifrån viljeinriktningen i den handikappolitiska planen,
- styrelsens/nämndens mål och åtgärdsplaner samt i vilken mån de har uppnåtts och genomförts inom angivna tidsramar,
- övriga erfarenheterna av arbetet utifrån den handikappolitiska planen.

Bilaga

Åtgärdsprogram för år 2007 tillhörigt Handikappolitisk plan för Sigtuna kommun**Åtgärd 5.A   *Inventering av nuläget***

Åtgärd	Genomföra en grundläggande inventering av verksamheten för att få kunskap om brister och hinder för människor med funktionsnedsättning.
Tidsplan	Inventeringsarbetet skall påbörjas senast vid årsskiftet 2006-2007 och vara genomfört i respektive nämnd/styrelse så att de kan utgöra underlag för verksamhetsplan 2008.
Ansvarig	Varje styrelse och nämnd i kommunen. De kommunägda bolagen rekommenderas att göra motsvarande inventering av sina verksamheter. Varje styrelse/nämnd avgör själv hur och i vilken takt inventeringen skall genomföras, dock gäller tidsplan enligt ovan.
Finansiering	Inventering genomförs inom ramen för befintlig budget.

Åtgärd 19.A   *Utbildning för förtroendevalda*

Åtgärd	Alla förtroendevalda samt gode män och liknande skall erbjudas utbildning i handikappkunskap. Denna övergripande utbildning förutsätts kompletteras med någon form av utbildning i anslutning till att respektive nämnd/styrelse diskuterar verksamhetsmål för handikappfrågor.
Tidsplan	Våren 2007, i anslutning till utbildning av förtroendevalda inför ny mandatperiod.
Ansvarig	Kommunstyrelsen
Finansiering	Inom ramen för befintlig budget